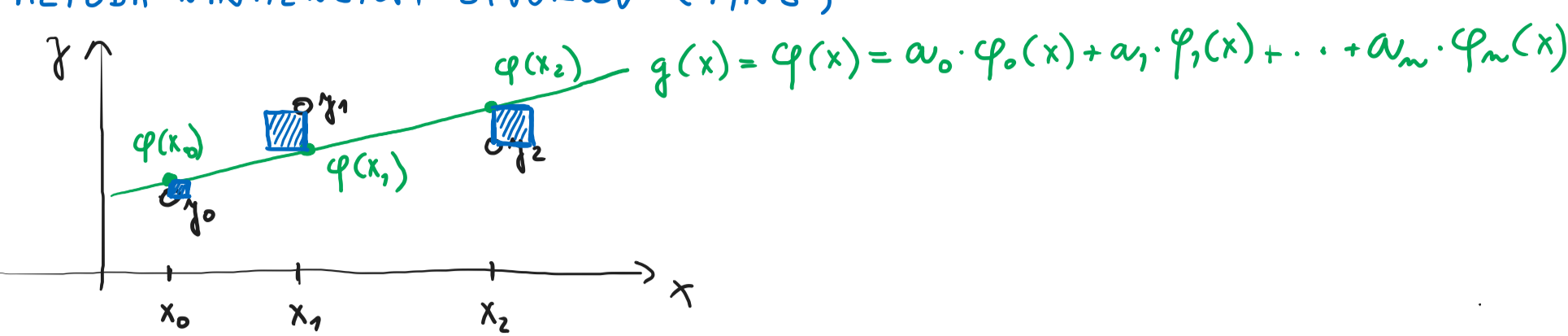

METODA NAJMENŠÍCH ŠTVORCOV (MNS)

PRŮBĚH TĚZKO METODY SPOČÍVA V TOM, ŽE $n+1$ NÁMĚRANÝCH MODNŮT y_0, y_1, \dots, y_n BUDĚME APROXIMOVAT POMOČOU F-CIE $f(x)$; $\varphi_i(x)$ SŮ-
 ZNÁME F-CIE A MY BUDĚME HLEDAT ICH VYHODNĚNÍ KOMBINÁČI, ČI ŽE
 BUDĚME HLEDAT KOEFICIENTY a_0, a_1, \dots, a_n TAK, ŽE SŮČET ŠTVORCOV
 (DRUHÝCH MOCNÍN) **ODMĚNĚNĚ** NÁMĚRANÝCH A APROXIMOVANÝCH (VÝPOČÍ-
 TANÝCH) MODNŮT BUDE BÝT **MINIMÁLNÍ**.

VYTVOŘÍME VÝRAZ \rightarrow F-CIU S S PŘEMĚNNÝMI a_0, a_1, \dots, a_n

$$S(a_0, a_1, \dots, a_n) = \sum_{i=0}^n [\varphi(x_i) - y_i]^2 = \sum_{i=0}^n [a_0 \cdot \varphi_0(x_i) + a_1 \cdot \varphi_1(x_i) + \dots + a_n \cdot \varphi_n(x_i) - y_i]^2$$

TAKTO VYTVOŘEVŠÍ SŮČET MÁ BÝT MINIMÁLNÍ, PŘETO BUDĚME HLEDAT
 LOKÁLNĚ MINIMUM F-CIE $S(a_0, \dots, a_n) \rightarrow$ MAT 2

POTŘEBUJEME NÁJŠÍ STACIONÁRNÍ BOD F-CIE S (UROBÍME PARCIÁLNĚ
 DERIVÁČIE 1. ŘÁDU A POKLOŽEME ICH ROVNĚ 0)

$$\frac{\partial S}{\partial a_0} = 0 \wedge \frac{\partial S}{\partial a_1} = 0 \wedge \dots \wedge \frac{\partial S}{\partial a_n} = 0$$

TAKTO ZÍSKÁME SÝSTAVU $n+1$ ROVNÍČEK S $n+1$ NEZNÁMÝMI (a_0, \dots, a_n)

$$\begin{aligned} a_0 \cdot (\varphi_0, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_0, \varphi_1) + a_2 \cdot (\varphi_0, \varphi_2) + \dots + a_n \cdot (\varphi_0, \varphi_n) &= (\varphi_0, y) \\ a_0 \cdot (\varphi_1, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_1, \varphi_1) + a_2 \cdot (\varphi_1, \varphi_2) + \dots + a_n \cdot (\varphi_1, \varphi_n) &= (\varphi_1, y) \\ a_0 \cdot (\varphi_2, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_2, \varphi_1) + a_2 \cdot (\varphi_2, \varphi_2) + \dots + a_n \cdot (\varphi_2, \varphi_n) &= (\varphi_2, y) \\ \vdots \\ a_0 \cdot (\varphi_n, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_n, \varphi_1) + a_2 \cdot (\varphi_n, \varphi_2) + \dots + a_n \cdot (\varphi_n, \varphi_n) &= (\varphi_n, y) \end{aligned} \quad (\Delta)$$

KDE (φ_i, φ_j) JE SKALÁRNÍ SŮČIN VEKTORŮ φ_i A φ_j

PŘÍKLAD 5: $\vec{a} = (a_0, a_1, a_2)$ $\vec{b} = (b_0, b_1, b_2) \Rightarrow (\vec{a}, \vec{b}) = \vec{a} \cdot \vec{b} = a_0 \cdot b_0 + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \sum_{i=0}^2 a_i \cdot b_i$

$$\vec{a} = (a_0, a_1, a_2) \quad \vec{b} = (b_0, b_1, b_2) \Rightarrow (\vec{a}, \vec{b}) = \sum_{i=0}^2 a_i \cdot b_i$$

SÝSTAVU (Δ) PŘEPÍŠEME DO TVARU

$$\begin{aligned} a_0 \cdot \sum_{i=0}^n \varphi_0(x_i) \cdot \varphi_0(x_i) + a_1 \cdot \sum_{i=0}^n \varphi_0(x_i) \cdot \varphi_1(x_i) + \dots + a_n \cdot \sum_{i=0}^n \varphi_0(x_i) \cdot \varphi_n(x_i) &= \sum_{i=0}^n \varphi_0(x_i) \cdot y_i \\ \vdots \\ a_0 \cdot \sum_{i=0}^n \varphi_n(x_i) \cdot \varphi_0(x_i) + a_1 \cdot \sum_{i=0}^n \varphi_n(x_i) \cdot \varphi_1(x_i) + \dots + a_n \cdot \sum_{i=0}^n \varphi_n(x_i) \cdot \varphi_n(x_i) &= \sum_{i=0}^n \varphi_n(x_i) \cdot y_i \end{aligned}$$

RIEŠEVŠÍM TAKÉTO SÝSTAVU NÁJDEME NEZNÁME KOEFICIENTY a_0, a_1, \dots, a_n

PŘÍKLAD 6: F-CIU DANÉ TABUĚKOU APROXIMUJME POMOČOU MNS POLYNÓMŮM 1. STUPŇA (LINEÁRNĚ F-CIA)

x_i	0	1	2	3
y_i	-2,5	0,5	1,5	2,5

APROXIMÁČNĚ F-CIA JE $\varphi(x) = a_0 \cdot \varphi_0 + a_1 \cdot \varphi_1$

$\vec{\varphi}_0 = \vec{1} = (1, 1, 1, 1)$
 $\vec{\varphi}_1 = \vec{x} = (x_0, x_1, x_2, x_3)$

1) ZAPÍŠEME VŠEOBECNĚ SÝSTAVU 2 ROVNÍČEK S 2 NEZNÁMÝMI

$$\begin{aligned} a_0 \cdot (\varphi_0, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_0, \varphi_1) &= (\varphi_0, y) \\ a_0 \cdot (\varphi_1, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_1, \varphi_1) &= (\varphi_1, y) \end{aligned}$$

2) SÝSTAVU PŘEPÍŠEME DO TVARU SO SUMAMI

$$\begin{aligned} a_0 \cdot \sum_{i=0}^3 1 \cdot 1 + a_1 \cdot \sum_{i=0}^3 1 \cdot x_i &= \sum_{i=0}^3 1 \cdot y_i \\ a_0 \cdot \sum_{i=0}^3 x_i \cdot 1 + a_1 \cdot \sum_{i=0}^3 x_i \cdot x_i &= \sum_{i=0}^3 x_i \cdot y_i \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} a_0 \cdot \sum_{i=0}^3 1 + a_1 \cdot \sum_{i=0}^3 x_i = \sum_{i=0}^3 y_i \\ a_0 \cdot \sum_{i=0}^3 x_i + a_1 \cdot \sum_{i=0}^3 x_i^2 = \sum_{i=0}^3 x_i \cdot y_i \end{cases}$$

3) ZADANĚ TABUĚKŮ DOPLŇME O POŽÁDOVANĚ STŘPČE

i	x_i	y_i	$(x_i)^2$	$x_i \cdot y_i$
0	-1	-2,5	1	-2,5
1	0	0,5	0	0
2	1	1,5	1	1,5
3	2	2,5	4	5
	$\sum x_i$	$\sum y_i$	$\sum (x_i)^2$	$\sum x_i \cdot y_i$
	2	2	6	9

4) VYTVOŘÍME A VYPOČÍTÁME SÝSTAVU

$$\begin{aligned} 4 \cdot a_0 + 2 \cdot a_1 &= 2 \quad |(-3)| \\ 2 \cdot a_0 + 6 \cdot a_1 &= 9 \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} -10a_0 = 3 & a_0 = -0,3 \\ a_0 = 1 - 2a_1 & a_1 = 1 + 0,6 \\ a_0 = -0,3 & a_1 = 1,6 \end{cases}$$

5) ZAPÍŠEME VÝSLEDNĚ APROXIMÁČNĚ F-CIU

$$\varphi(x) = a_0 + a_1 \cdot x$$

$$\varphi(x) = -0,3 + 1,6 \cdot x$$

PŘÍKLAD 7: F-CIU DANĚ TABUĚKOU APROXIMUJME POMOČOU MNS F-CIOU

$\varphi(x) = a_0 \cdot \varphi_0 + a_1 \cdot \varphi_1$

x_i	0	1	2	3
y_i	2	2,2	1	-2

$\vec{\varphi}_0 = \sin x = (\sin 0; \sin \frac{\pi}{4}; \sin \frac{\pi}{2}; \sin \frac{3\pi}{4})$
 $\vec{\varphi}_1 = \cos x = (\cos 0; \cos \frac{\pi}{4}; \cos \frac{\pi}{2}; \cos \pi)$

1) VŠEOBECNĚ SÝSTAVU

$$\begin{aligned} a_0 \cdot (\varphi_0, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_0, \varphi_1) &= (\varphi_0, y) \\ a_0 \cdot (\varphi_1, \varphi_0) + a_1 \cdot (\varphi_1, \varphi_1) &= (\varphi_1, y) \end{aligned}$$

2) SÝSTAVU SO SUMAMI

$$\begin{aligned} a_0 \cdot \sum_{i=0}^3 (\sin x_i)^2 + a_1 \cdot \sum_{i=0}^3 (\sin x_i) \cdot (\cos x_i) &= \sum_{i=0}^3 y_i \cdot \sin x_i \\ a_0 \cdot \sum_{i=0}^3 (\cos x_i) \cdot (\sin x_i) + a_1 \cdot \sum_{i=0}^3 (\cos x_i)^2 &= \sum_{i=0}^3 y_i \cdot \cos x_i \end{aligned}$$

3) TABUĚKA

i	x_i	y_i	$\sin x_i$	$\cos x_i$	$(\sin x_i)^2$	$(\cos x_i)^2$	$\sin x_i \cdot \cos x_i$	$y_i \cdot \sin x_i$	$y_i \cdot \cos x_i$
0	0	2	0	1	0	1	0	0	2
1	$\frac{\pi}{4}$	2,2	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$1,1 \sqrt{2}$	$1,1 \sqrt{2}$
2	$\frac{\pi}{2}$	1	1	0	1	0	0	1	0
3	π	-2	0	-1	0	1	0	0	-2
			1,5	2,5	0,5	2,5	2,5556	5,5556	

4) SÝSTAVU - KONKRÉTNĚ

$$\begin{aligned} 1,5 a_0 + 0,5 a_1 &= 2,5556 \\ 0,5 a_0 + 2,5 a_1 &= 5,5556 \quad (-3) \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} -7 a_1 = -11,1112 \\ a_1 = 2,0159 \\ a_0 = 1,0318 \end{cases}$$

5) APROXIMÁČNĚ F-CIA

$$\varphi(x) = a_0 \sin x + a_1 \cos x$$

$$\varphi(x) = 1,0318 \sin x + 2,0159 \cos x$$

PŘÍKLAD 8: ODHADNĚME HODNOTU F-CIE Z PŘÍKLADU 7 V BODE $x = \frac{\pi}{3}$

$$\varphi(x) = 1,0318 \sin \frac{\pi}{3} + 2,0159 \cos \frac{\pi}{3} = 1,0318 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + 2,0159 \cdot \frac{1}{2} \doteq 1,9015$$

DOMÁCA ÚLOHA

1) F-CIU ZADANĚ TABUĚKOU APROXIMUJTE LABR. INTERP. POLYN.

x_i	0	2	3	5
y_i	1	3	2	5

$$\left[\frac{3}{10} x^3 - \frac{13}{6} x^2 + \frac{62}{15} x + 1 \right]$$

2) ODHADNĚTE HODNOTU F-CIE Z ÚLOHY 1 PŘE $x = 4$.

3) NÁJDETE INVERZNÍ LABR. INTERP. POLYNŮM PŘE F-CIU DANĚ TABUĚKOU

x_i	1	2	4
y_i	1	4	16

$$\left[-\frac{1}{90} y^2 + \frac{35}{90} y + \frac{56}{90} \right]$$

4) F-CIU ZADANĚ TABUĚKOU APROXIMUJTE POMOČOU MNS F-CIOU

$\varphi(x) = a_0 + a_1 x + a_2 x^2$

x_i	0,7	1,56	2,34	3,12	3,81
y_i	2,5	1,2	1,12	2,25	4,28

$$\left[1,0023 x^2 - 4,0743 x + 5,0221 \right]$$

5) MNS; $\varphi(x) = a_0 + a_1 e^x$

x_i	0	0,5	1,1	2
y_i	-1,75	0,53	0,95	1,25

$$\left[-0,8085 + 0,3231 \cdot e^x \right]$$

6) ODHADNĚTE HODNOTU F-CIE Z ÚLOHY 5 PŘE $x = 2,5$.